

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára		Főtérítés szerkesztő, lapigazgató és kiadó:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre	8 Lör	BALKÁNYI ERNŐ.	Fő-utczá.
Fél évre	4 -	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.	Hirdetések díjszabás szerint.
Negyed évre	2 -		Réziratok nem adtak vissza
Egyes szám ára 20 fillér.			

A köztisztviselők fizetése.

A magyar állam tisztviselőinek az idén nem volt rossz karácsonyuk. A magas helyen, ahol olyan sok munkát kívántak tőlük s ahol annyi eszdelendő keresztül tartották igéretkeket őket, végre lettek váltottak fel a szavakat. A tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényet egyelőre ad akta tették ugyan, de ennek helyében egy pótlékkal kedveskedtek nekik az 1904 ik esztendőre, ami — legalább egy évre — telér a fizetésrendezéssel. De nemcsak egy évről van szó, a pótlék meg fog maradni a jövő s azután következő esztendőben is, amíg a fizetésrendezésből törvény válik. Tizenhat millió karácsonyi ajándékot kaptak az állami tisztviselők, amely összegből még a legkisebb inrokra is fizetéses megelégedő tekintélyes összeg esik. Főlölesleg mondanunk, milyen nagy örömet kellett az állami tisztviselőnek ez a megletésszerűen jött karácsonyi ajándék — helyesebben mondva, jól megszolgált munkáért.

Ezzel a reformmal az ország értelmiségének legnagyobb s a kulturánál s nemzetli állam eszmének leg többé aldozatot hozó osztálya szabadult meg a megletési nehézségek egy részétől s ezzel maga az ország

lály vált erősebbé és megbízhatóbbá. Nem kidobott pénz a magyar államnak a 16 millió, amelyet egyébként az eredetileg tervezett 22 millió korona helyett adtak. Megtérült ez a pénz, ha nem is közvetlenül. A megnagyobbodott fizetés a tisztviselő ezután sem viszi el a takaréka, hanem elkölte magára me a családra és jut belőle a szabónak, egyéb iparosnak, fűszeresnek és gazdának egyaránt. Minél jobban tud megélni a hivatalnok, annál több pénzt juttat az ipari kikékkért, élelmi szerekkért és kulturális célokért. Hogy ez csak hasznára van a köznek, az nem szorul bizonyításra. — A magyar állam az ö k is hivatalnokait, az inrokokat, a szegélyemélyzetet már-már odaadta a szocialdemokrácia karjaiba. A szó szoros értelmében nyomorgott az ö k is hivatalnok, akinek a fizetésben kívül mellesleg nem ceppent valami kereset — és a gyakori sikasztások az állam pénztárában szoros összefüggésben voltak a lehetetlenül csekély fizetéssel. Nem becsüljük túl a pótlék s a jövendő fizetésrendezés fontosságát, de azt máris nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy az új fizetési nyomorogni egy államhivatalnoknak nem kell, ha csak — nem nyugtözködik tovább, mint ameddig a takaré ér. Persze, az igazság az lenne, hogy mindannyian jóléiben éljenek, de amíg ebben az

országban olyan veszedelmesen nagy lesz az alsó osztályk nyomora, addig a többi neposztály sem várhatja helyzetének jóra fordulását. Dolgozni, küzödni kell bizony ezután is a magyar állam hivatalnokainak, de a legszükségességbe mindig meglesz annak, aki nem prédál.

A méltányosság és a közérdek egyaránt megkövetelik, hogy az alkaldomból is felelőjük szavunkat a törvényhatóság tisztviselők érdekeiben. Elégé nem karhozatható szerényes és lustaság okából a megyei emberek által hallatnak magukról, amikor minden népreteg s minden tarsadalmi osztály mozogódik, hogy a maga helyzetén javitson. Egy-két vármegye — ez igaz — iniciatívájú javította a tisztviselőinek fizetését, de legtöbb helyütt a szolgabíróknak annyi fizetése van, mint egy tíz éves állami segédhivatalnoknak, azonban esetleg még kevesebb is. Mikor indítanak már mozgalmat a megyei tisztviselők?

Az igaz, hogy illetékes helyen, anélkül, hogy alulról érde nézve megakadt volna az irányítás, elhangzott már a kijelentés, hogy a megyei tisztviselők fizetését az alkalmiakéhoz hasonló módon fogják rendezni. Ezt a fontos kijelentést nagy köszönettel vették tudomásul.

TÁRCA.

Az árva gyermek.

Irtá: Január.

Árva gyermek zart ajtókön lyg könyörög siró hangon:
„Éressz be, éressz be,
jó anyám, boacsás be,
Nagyon hideg itt kinn a tel,
Oly élesen sivit a szél!”

Mostohája meg nem hallja,
Könyörög a gyermek újra:
„Éressz be, éressz be,
jó anyám, boacsás be,
Nagyon sület, romes az éj,
Kisértetrol mesél a szél!”

Árva gyermek egyre zokog,
Zart ajtókön újra kopog:
„Éressz be, éressz be,
jó anyám, boacsás be,
Ruhámat tépi a szél,
Nagyon fázom, hideg a tel!”

Mostohája már nem irtá,
A gyermeké tova bízi:
„Menj, poronty! Pusztulj már!
Érted biz úgy sem kár!”
S szegény gyermek fut a házól,
Vissza sem néz a határol.

Elfotott a temetőbe,
Anyja sirját felkereste.
Raburul hantjára,
Könye hull reája.
Keservesen zokog, szegény
S nomon többé már fel nem kel ...

A női becsület védelme.

Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárcája.
Koppenhágában Alberti igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a törvényhozó testület elé a botránatos eltelteletés iránt. A javaslat célja — írja a világ sajtó — a nő becsületés ellen elkövetél büncselekvények megzótása.
Ez a hír bejárta a világot, mint a sirjakból felzavart kiseretek, úgy jelennek meg különösen a jogi sajtó s körében a felszólalások s nem jóslunk talán alap nélküli, mikor azt mond-

juk, hogy nálunk is bizonyára megindul az 1841 evok haszonartalmu vitája, melynek tel vezeralakja graf Szecsenyi Istvan és Kossuth Lajos volt.

— A social criminologia adat gyűjtés alapján tonyként állapította meg hazánkban is, hogy a csekélyebb súlyú büncselekvények növekedésében vannak s ezek körön különösen a női becsület ellen elkövetél realis és verbalis injuriák (telleges és szóbeli becsületésrtek) azok, melyek tetemes hanyadát képezik a számösszegek.

Mindenestre socialis szempontból emines jelentőséggel bír e ny megállapítás s eltkövete s omnes büntelölégi jelentőséget, alkalomszerűleg kinalozik a dan igazságügyminiszter törvényjavaslatá, hogy a női becsület védelméről szóljunk.

Ha frázisokkal akarunk kezödni meggyőztésünket e tárgy telöl, azon kezdünk; miként lehet az, hogy Magyarországon, a melyet lovagias nemzetnek ismer a világ, amelynek kulturételelmében annyira kimagaslik s női tisztelote: női becsület védelméről kell szólnani. Pedig a statistika tudománya az idők változásának száraz kronikása s így azzal a változással függ össze a megállapított számszerinti kedvezetlen eredmény.

Nem tevéndük meggyőztésünköl, ha ez okozást alapját, a tenyek valóságát magában az élet viszonyokban találjuk tel. Nem hypothetikus állítás, de a kihámozott valóság az, hogy e kérdés

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVTZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZÜ TERMÉSZETES HASHAJTOSZER.

De azért mégse várják a cifra nyomorúságban élő megyei urak, hogy e sült galamb magától repüljön a szájukba.

Előzetési felhívás!

Lapunk január 1-vel a IX. évfolyam I. oldalra lepett. Tisztelettel kérjük mindazon t. előfizetőink, kiknek előfizetési lejárt, sziveskedjenek előfizetéseiket megújítani, nehogy a lap szerkesztésében fennakadjanak. A lap határköszönő pedig kerjük a határköszönő beküldésére, mert a lap fűtatása tetemes költséggel jár. Lapunkat a n. e. közönség szíves pártfogásában ajánlvánvágunk tisztelettel.

az „Alsó-Lendvai Híradó” szerkesztőisége és kiadóhivatala.

Nyílt levél a Szerkesztőhöz.

Tek. Szerkesztő Úr!

Alsólendva város — nem rég egyhangulag megválasztott érdekteljes — algyezgő Sohar Inre, ki magának ügyben Zalaegerszegré lévén, a sőtében hazak melletti járdán haladva a vég pontján el nem korlatolt árokba zuhanat és ott lete haladát, — és így a város figyelmességének lett a dozata.

Ne hogy Lendván is ezen esetlegesség előforduljon, jó lenne a megyei utbörzök által az ut felügyelőséget gyakorló mérnöki hivatalat értesíteni, hogy a város bel területén Baros-utca átellenében negye által épített hid pereme alacsonyabb az ut töltésnél, és miután alatta folyó nyílt víz csatorna annyira mély, hogy lelelés vagy esés kö vetkeztében halált idézhet elő, okvetlen szükséges lenne ennek előkötözása.

Ez idén — közvetlen mellette egyfelől ut menten új korlatok lettek készíttve, a hid azonban érthetetlen oknál fogva nyitva maradt esetleges veszélynek, — és folytatva másik utmenten lévő kerekvető duock elkorhadva kidőltek — de pótolva nem lettek.

szükséges megválasztása az életközelmek tag mezejen merül fel s éledezik ki annyira.

Lvompels híres festőnője egyik teli tarlankon erasztikusban formában kellene, hogy megjelenjen, ha a viszonyokat allegorizálni akarna mert napjainkban nem fejtynőtök kezek eszenegne a magasságtól alatekintő sors fele, de könyököl tüklednek, hogy ki-ki helyt szorison magának az élet küzdelmében.

Az egyenlőséget nagy eszmél, a feminizmus újabb és újabb vívmányai mindmennyi széküdbö keretre szorítják a kizárókat s mit nek a falfeszbe: úgy fordítké be a nő, az asszony kenyeréséretét törökösbe a teret eddig kizárólag elfoglalo anyagi és szellemi munkával foglalkozó, abból elő férfiak csoportjába. Nem egymással szemben áll a kenyereskeresi pályán a férfi és a nő, hanem egymás mellett szorongva, küzdeve és telekedve.

Ez a helyzet signaturája, hogy röviden szóljunk. A nő fokoztí vesztésülett tartozkodásán, féltékenység, ráfogott gyamlomlanságot, nemesség látszólag, de tevély is vesztí abból az idealizált valóságban, amit csak a francia nyelv tud „charme”, szóval híven kifejezni, küzdő felléle s mert éri, hogy a nyers éret illetőleg kétségtelenül vesztés maradjon; alkalmazkodni tudásának, vendomársárok, élsimert kitartásának eszközeit vesztí harcba a másik kizárólag fel: a férfivel szemben.

A férfi autokrata módon lazog, kiesieny lennéssé tekint a nőre, kit eddig csak a szünevűd ereje által hív vezetni, eszközöve tenni s bár elismerni kénytelen, hogy az araválóságok újabb és újabb formában jelennek meg ugyanakkor, mikor a nő a küzdeletre lép: nyers erővel veli visszatüzni a betolakodót, könyökkel behorintani

Eről pedig okvetlen előbb kellének gondoskodni, mielőtt valaki áldozata leend.

Ezen oklva — a város két helyen a kevésbé veszélyes árkokat is elővigyázatból elkorlatoltatta, azonban előmlitt hidban aól Matyasovszky házánál a víz csatorna feletti szük átjárónál a réggib időköl csak olyan korlatok vannak, hogy az a téla botnak ugyan elegendő, de korlatnak nem, és így a járó-kelők azonnal össze is török, tehát jelenleg egy felől hitnyúzik is, miért is csuszos utban a két keskeny padló nem elegendő a biztos átjárásra, ide is tehát a többihez hasonló korlat szükséges a veszély elhárítása tekintetéből.

Általában a város területén még igen sok nem való van, különösen a járdákra vonatkozólag — amit a képviselő-testületnek kelő figyelemre méltani elkerülhetetlen — szükséges leend.

A járdák, ha nem is kockakál kirakva, de legalább annyira köveszeve legyenek, hogy bokaig erő sárban ne keljen gázolni, (ugymint eddig a Brünner ház kapuja előtt) és különösen az átjárónál — ahol a uton állt a mély sár kikerülhetetlen. — Ezen csak úgy lehet segíteni, ha nagyobb eszöcsök alkalmazva a Város-utca tisztítóval, vagy közmunka napszámánl időszakonként az utcai átjárók előtt a sárat keffele hánnyatja és ezzel utat nyít a gyalog járóknak.

Továbbá ne engedtessek, hogy a gyalog járdákon a tehéneket és sertéseket hajtassák, a baromfiakat, ludakat az utcán leleltessék és ezek által tisztatlanság vagy elő állapotba helyezték, hogy ezeken csak kiterőg jární lehessen.

Ezeket egyelőre szíves figyelmébe ajánlván a város előjáróságának Alsólendván.

Egy városi polgár.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Aranyos Nándor főhercegi előnője jegyet váltott néme-öepi és sanayházi öv. Molnár Laszlóné úrnő leányával Jolan kisasszonnyal.

vissza a felismert ellenfelet: a nőt a küzdeletről. Így alakult meg a helyzet, ez a felek állása az eljelen.

S most már kérdem: nem igazol-e, nem természetes-e, ha a represszálik tudnak előterbe s odaalakni a viszony, hogy a törvényhozásnak kell gondoskodni a nők vedelméről?

Nem gondolom, hogy félreértelmező: nem materials vedelméről, existenciális, segyelőrl, n küzdelmet egyoldalórl megkönytő eszközökröl gondoskodni a törvényhozás. hanem azt a belső, intellektuális vedelmet adja meg a nőnek, melyet kivann természetadta individuális egyedisége, jellemo kivan meg: a leessélt vedelmét.

Ez a fogalom észefezzerott a nő nevével. A beessélt fogalma nemcsak magájára kissezötti hanem megalkotta a nőt mint ílyet. A beessélt a nöl egytő lesz teljesen fedi magát a nöl.

Ma kérdés azután, hogy az államnak s ennek vonatkozólag latható szerveinek: a törvényhozásnak minő eszközök, módok adassanak meg: s egészen empiristibus, annyi sok tényező egybehatása által felismerhetőleg azután, hogy e módok és eszközök helyenként, állankonként, talán geografial, etnografial, kulturail körletek és vidékek szerint minők legyenek.

Dánia e köbitüntetést akarja visszaiáltani: mi?

Éppen e körüli felylhat csak a vita. Kettő az azonban bizonyos: s az az, hogy az 1861-ik évi magyar javaslati mód fontatoitva a büntetési nemek közül a sepröszést, továbbá, hogy Anglia alkalmazza a büntetést.

NAGY ZOLTAN.

— **Hertelendy Ferenc,** vármegyei főispánja, országos képviselő, földbírtokos, a földművelésügyi miniszter által, — mint a Földművelési Értesítő lapja. kinevezett 1904. évre a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1903. XXIII t.c. II. §-a alapján alakított állandó budapesti bírviselő szacrtó bizottság tagja.

Éskülvé. Bader Manó turnichasi kereskedő február 9-án tartja esküjét Sárváron Fischer Mikló kisasszonnyal.

— **Gyaszjelentés.** Kozma György, János Marton, Juliska, fej. Hajas Lászlóné és Gizella, fej. Keskenyhegyi Ferencné, mint gyermekek, Ilonka, Janka, fej. Kolláris Matyasné, Nándor, Jenő és Irenke, mint unokák, mély fájdalommal jelentüjk forron szeretettel és felejtethetlen átyákn, illetve nagy átyákn: Kozma Márton úrnak 1903. évi december hó 26-án, életének 72. évében, rövid szenvedés és halotti székücsök ajlatos felvételre után Ráckániszert történi gyászos elhunyt. Holttemete a stródi alsólt síröltaba helyeztetett el. Az elhunyt husz éven át volt a ráckánizsi állami iskola gondnoksági enőke. Mint jó magyar ember válltve segített a határszelen küzdő tanítókat halhatias missziójuk teljesítésében. Temetése nagy-zámú intelligencia s a környék nagyszékének részvételével ment végbe. Beke lengjen pora felet!

— **Eljegyzés.** Weissberger Kálmán nagyknizsai szobrász eljegyzte Turnichserl Bader Honka kisasszonyt, Bader Herman helybeli jönevű cipész nevével.

— **A novai tásársók** 1904. évi január hó 31-én saját köznyatárának gyarapítására, a novai nyugvendőgömbön zártkörtü tencigevált rendez. Beletjárdj: személyező 2 korona, eszáldogj 3 korona.

— **Új egyház.** A zalaegerszegi ág. evang. egyházának missio-anyaegyházza alakulását a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium jóváhagyta. A missió létszám 2400 korona évi járandóságát megállapította, azaz a congrua alólbeli kiegészítette. A missió első tőbör 27-én választották meg. Király Matyas eszegetül, Tóti Kálmán honkötőgödi lelkész, Pörköly Gyula pesti segédlelkész közöl esze a ket utóbbira törtent szavazás. Egenző szavazatol nyertek. Ezért szöszben utján Pörköly Gyula pesti segédlelkész választották meg a zalaegerszegi ág. evang. missio egyház lelkészévé.

Halalozás. Schwarz Jozsefné Resznekén folyó hó 7-én jobbléte szüenderült. A megoldógullat e hó 8-án temelték el nagy részvet mellett.

Helyreigazítás. Az alsólendvai önk. tözőlöegyet február 1-én a Fereney-fele vendőgömb táncmenetüszert rendezte.

— **A vegrehajtási intézmény reformja.** Az igazgatási miniszteriumban a királyi bírósági vegrehajtási intézmény reformjával foglalkoznak. A reformnak az a célja, hogy a vegrehajtási eljárást minél ösőbbbe tegyék. A javaslat kidolgozásánál meghalgták a szakkörök véleményét.

— **Strido** és vidéken a esunya nedves időjárás folytán vörleyn lepett fel a gyermekek között és meglehetősen terjed.

— **Koszolitz I.** gép- és lemez-áru gyára Alsólendván hők-raktárt létesített. A raktárban eladásra kerülnek: mindennemű gazdasági gépek, boronák, szec-kavagók, repavogók, mindenfélé fajta székücsök, eszlopögök, járgányok, káplak, azoknivil nagy rakatort, mint amolyan, fajtáladó és iparos varrogépbökö, valamint az ugynevezett hűző varrogépbökö (Central Bobin) és nemkülömben a legjobb minőségű kerpárbökök.

— **Lopas.** Neufeld Lajos kerpártornyi lakostól dec. 20-án három botornyai ember 2 zsak labot lopott. A tolvajokat a esendőség nyomozta ki.

— **Ritka madár.** A bombelyika gurla, magyar esontolító madár fent lakik az eszaki sarkvidéken s csak akkor vetődik lejjebb, ha ott fonn már neki is túlságosan hideg az idő. Szögirt teljében eszaki Magyarországon meg szokott jelenni, deidőb vidékeken azozban nagyon ritka. Egy ilyen ritka madár látott kérés-öny hétében Murasiklóson. Nagy hideg lehet a sarkkörle fele s valószínű, hogy az egy vándor azt jött jeleneni, hogy nahnk is beáll a szögirt telj.

— **Vidéki naplók.** A Szombathelyen Kövéri — Kafferl Béla szerkesztésűe által megjelent „Vasvármegye” eddig is a vidék legjobb lapjai köze tartozott s övára különösen azóta emelkedett, amióta Kovári Kafferl Béla szerkeszté. A lap folyam fejlődése és megörösödése Szombathely gazdasági és kulturális fellendülésével jár együtt s

haladást jelent a vidéki hírlapiradalmi terén, hogy az események után hirlapjok fel is helyet egy-egy naplaj foglalja el. — Szombathelyen január 1-én új lap is indult meg. „Vas megyei Közlöny” cím alatt. Főszerkesztője dr. Gáhrák János, felelős szerkesztője Dináthor Sándor. Politikai irányja, az előzetesen felhívás szerint, az igazi szabadelvűség.

— **Uj lap Pápán.** — A vidéki hírlapok száma napról napra bővül. Pápán új lap indult meg „Pápai Hírlap” cím alatt dr. Körös Endre szerkesztésében. A mutatványzamból következőképpen az új lap éleken van szerkesztve és tartalmas.

— **Malajos szerencselételm.** Zalaegerszegről írják: Bölcsföld Hermin tesdáni lakos átküldte a lenyavat a szomszédra, hogy egy tég keserjen kötelesen. A leny meg is hozta a kést és azzal az anyja ledőlt egy pár csirkét. Aztán visszaküldte a kést a lenyának, a ki a sikos után elesett s olyan szerencsétlenül, hogy a kessel felmetszette a hasát. Haldoklóra vitték le a zalaegerszégi kórházba.

— **Hangulat.** Itt ott beszélik, hogy Hertelendy főispán be sem költözik alosan Zalaegerszegré, mert egy felév. múlva isten tudja, hogy még mi történik; új kormányok jöhetnek, mehetnek. — Az igaz — folyik tovább a hangulatos tárgyalás — hogy egy két óva minisztereket, főispánok tenger nyugdíjából eledhetne kormányozni egy országot s tisztességesen lehetne kijáratni a tisztviselőket, akik foglalkás és nyomonrag és — pragmatika nélkül rohadnak.

— **Bezárt templom.** Nyírad közeli templomát igen megviselte az a száz és néhány esztendő óta fenáll. Boltozata olyannyira összeroppanott, hogy a benne való tartozások veszedelmesen válhattak. Andrács Lajos esperes plebánus bejelentette az a stúegi szolgabíróságnak, mire Károcsy Kálmán szolgabíró kiment Nyíradra s a templomot hatóságilag bezáratta.

— **Szaváltásból — gyilkosság.** Tótszentmárton közleg bekés lakosság nagy izgatottságba hozta Andrács Remus (pukák) tocszardályai írás. — Ugyanis január 1-én, az új napján Andrács Remus Tótszentmártonban, Tölcsek György koreszánján asszisztálkozott Gábor Károcsy István petri lakossal, akivel szaváltásba eledgett, melynek az lett a vége, hogy Andrács Remus Károcsy István mellé szúrta, minék következőképpen az őt őrvi szenvedés után meghalt. Az előjárás a gyilkost letartóztatta a mely intézkedés a vellelőre éppen eddig Merty Antal gyilkosát is érte, — a ki az előmozozott nyomban meg is ejtette, — helybenhagyta s a gyilkost továbbra is letartóztatnák jelentette ki. Az ügyet adaták a nagykanizsai kir. törvényszékhez.

— **Az agerek ellen.** A mezei ager rettenetes módon szapora állat. És nagyon kártékony. Ahol elszaporodik, nagy károkat tesz a gazdáknak. Minden képhelző eszközzel pusztítják tehát őket. Az egyik irási mód a tüpus bacillusokkal való beoltás. Megfognak egy csomó agert, beoltják s szabadon eresztik őket. A nyavartat megkapja a tüpus ager s elpusztul valamennyi. Így eledelben többre nagyon egyszerű volna a dolgot, de az oltás egyik másik keményebb természetű ageren nem fog. Egy ismert nevű gazda is hozott bacillus tenyészteket, összefogoztatott egy tuat agert s beoltatta. Az eledet szerint az oltás hatása nagyon rövid idő alatt beáll. Ezáltal azonban az oltott agerek két hétig nagyon jól elednek megukat a bír-
tónok és kutyák sem lettek söt nemelyik család örömdököt ünnepelni a kalitákban.

— **Orvosi Kérlekben** már reg ismert tény hogy a Ferez Jozsef keszerviv valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és eleditese mellett kellemes ízű fogva, már kis adagban is telten felmúlja. Kérjük határozottan Ferez Jozsef keszerviv.

Közgazdaság.

Az állótrágya konzerválásáról.

Általában ismeretes, hogy a trágya a hosszabb ideig való eltartásnál föltöbbszök növényi tápanyagot veszít. Ezen veszteséget korlátozni a legfontosabb leteendő az abszolut szulvesztéses a különböző eltartási módok szerint egy év alatt a következő: Normális kezelés mellett 30,8%, felel alatt 62,1%, szetterítéssel 42,1%. Ezen sely-

vesztégek nagy része a vízirtalom csökkenésére vezethető vissza. A felel alatt nagyobb mértékben szarad ki a trágya, mint a normális kezelésnél, vagy ha szét van terelve, mert a szabadban levő trágyát éri az eső, ho s így súlyos szaporodik. A 12 hávi kezelés alatt a trágya szerves anyagának nagy részét elveszítette, az aványi anyagok azonban szaporodtak, söt ókszerű kezelet mellett a nitrogéntartalom is gyarapszik.

A trágya legértékesebb anyaga a nitrogén, melynek megőrtése és vissza tartása a legkülönbözőbb anyagokat hoztak javaslata. A chemiai szerek közül gipsz, szuperfoszfátgipsz (szabad vagy vízben oldható foszforsavat tartalmazó gipsz) foszfátgipsz (a kettős szuperfoszfátgipsz készítésénél nyert kizavatos maradék) továbbá káinit vasgipsz a trágyához foszforsavat tartalmazó kénasv húsztalóhoz legelőt javaslata. Ezen konzerváló szerek részint mint savak kötik meg a háztikus ammóniakot részint pedig mint káinit, kiezerit, vasgipsz, antiseptikus hatásokkal fogva a rohadást gátolják meg, s így a nitrogénben beálló veszteségeket korlátozzák. Ezen konzerváló szerek alkalmazásáról a következőket közöljük.

A kénasv és sósav használata már azért nem terjedt el a praxissban, mert alkalmazásuk veszélyes. Ellenben a gipszszelében használják; ez a szénasav ammóniak talákozva, azt kénasav-ammóniá alakítja, maga pedig szénasav gőzzé lesz. A gipsz legyen finomra őrölve a trágyát a levegőtől kell védelmezni; 500 kg. elősúly allatra naponta 1 — 1,5 kg. gipszet használunk.

Továbbá használják a szuperfoszfát-gipszet, mely 5,7% oldható foszforsavat tartalmaz. Innenfor szerint a monokálmium jelölente az ammón megőrtéshez előmozdítja. 500 kg.-ra is 1 — 1,5 kg. használunk.

Gipsz helyett nyers stassfurti kénit. kánitot kiezerit és káli megneszt is használhatunk s ezekből 500 kg.-ra 0,2 kg. szórando a trágyára. A kálmium-sulfátot trágyakonzerváló hatása, meg vitva tárgyalt képezi s meg ez tisztázva nincs, jobb vehemélháznál.

A vasgipszről a gyakorlatban az állótrágya konzerválására — bizonyára magas ára miatt — a praxissban alig használják.

A trágya konzerválásánál óva törekedjünk, hogy az ammón elillanását megakadályítsa a trágya legelőre hozatala, mert a mas eddig a legelőre közpöztend akarijak határali és a húsanyagok zörszéd előmozdítani; az esőt felvő gipsz és föld felhitezza által, ez utóbbit legelőben a káissok alkalmazása által éjtük el, mely antiseptikus hatásánál fogva a rohadást gátolja és lehetővé teszi, hogy nehezen anyagos földéken szalmás trágya nyágból mértékben alkalmazunk.

Néhány szó a tápanyag visszapótlásról.

Váltságos időköt élünk, amelyek erő próbára teszik a gazda életvelődségét, úgy hogy igazán létezi küzdelem minden lépése. Természetlagunk korantsem állanak azon fokon, hogy a nyugati államok való versenyre felvehessük a sok, igen sok teendő vár a mezőgazdákra, hogy ezen cél csak nemkép is megvalósítandó legyen. E tekintetben legelőre hozás, hogy a tápanyagpótlás a lehető legerősebb módon gondoskodva legyen, mert ha nem adjuk vissza a földnek azt, ami a földé, ha a kivant és a terményekben elszállított növényi tápanyagok visszapótlására kellő gond nem fordítottak, akkor nincs okunk megőzötti természetlagunk állomány és eledletlen voltán. Földjein ősejeje és kitűnő termelőképessége már csak a múlté, a forszított gabonatermesztés és eledletlen trágyázás és a minden okserítésre nélkülözö vetezőfok, tönkretették azt.

A rendszeres 4—5 évenkénti trágyázási turnusok betartása eminek fontossággal bír, legalább is jó közepes trágyázás betartásával. Rendszeres vetezőfok beállítása szintén nagy fontossága, a hol tekintete vetezők bar az egyes föld kulturánövényekhez a talaj iránti magatartási ügy csopontjában meg kell értenünk, a mint azt sok igenyes, vagy igénytelen való megköveteli. Az egyes trágyázási segedszók mint zellőtrágyázás, mitrágyafeklek rendszeres alkalmazása szintén időszerű már, mert a kultúra folytonos fejlődésére a közlekedési eszközök tökeletelbűsievél nyitva áll előttünk neussok egész Europa piacra, de terményünk több világ részben megfordulnak, s így ha a fenti mo-

don mint mitrágyafeklek alkalmazása által a tápanyagok visszapótlásáról tudósítunk meg, lesz, a helyzet napról-napra tarthatatlanná válik.

Tekintete kell venünk vegül azt is, hogy hazánk bizonyos csak nyertesemben állam s azon orszák mennyiségű nyertesemben levő növényi tápanyag, ami kivételre szorai, korantsem pótlható azon sokkal kevesebb, dragább és uar a földelőzások által kevesebb növényi tápanyagot tartalmazó tömegeivel, ami mint helyzetű szerepel.

OSARNOK.

Pontius Pilátus.

— Történeti beszérv. —
Irtá: egyházashátki Dorvaycs Kálmán.
(Folytatás).

Kr. után a 14-ik év —
Octavian Augustus császár Tiberius főhadvezért, aki fogadott és mostoha fia és veje is volt egy szemében, a fent jelzett évben lyciurichba küldte a mar meghodott, de ismet fellázadott népek leszedestésére.

Az esz a feleség császár és neje Livia, Tiberius edes anyja, mint fentebb is egy helyen már megírtuk, a trójai Tiberius Claudius Nerotól, Tiberius edes atyjától öröskálv elvő Octavian császár s egybe költ vele, kiesérik Tiberius egész Benvenegit, s itt töle elbűszavon visszafordultak, ezen visszatérében az egy császár részint az utazás faradalmától, a hívős ént levegőtől, de leginkább a nyáras is előreladott betegségére folytán új rosszal lett, hogy vesző orján eledkezzen, neje nek Livianak karjai közt a fenti érben meghalt.

Livia azonnal gyors futat küldött a fia Tiberius után, felhívta őt, hogy mitán és az egy császár meghalt, azonnal térjen vissza, mivelhogy a boldogult meg eledeten őt nevezte utódjúl.

Tiberius gyorsan vissza is tért, tenyleg kezebe vette a főhatalmat, s mint római császár foglaltatott.

Első tenődjöje volt a testőrség szervezése, mert Rómában olyanok voltak a viszonyok, hogy senkinek elete sem volt biztonságban, mitán tearta által személyenké megőzesést biztos kézre akarta bízni, s Pontuban, aki mint a fentebből tudjuk Áva kívánval eledet mentette meg, teljesen megbizált, hogy az újonnan szervezett testőrségnek tagja legyen, mindenképp római polgár jogot kellett szereznie, ez eskühamar sikerült is. Pontz római kalapot (pileum) vagyis polgárjogot nyert, s mert idegen vagyis teuton nemzetiségű volt, az ilyen pedig nagyon ritkán jutott azon szerencséhez, hogy római polgárjogot nyeresseben, Pontz nevezik kitüntetésül a „pileatus” mellettevetél nyerte, amely aztán Pilatusra változott, s így lett Rómában a teuton Pontióból Pontius Pilatus.

Pontius Pilatus tehát Tiberius császár testőrségének tagjává lett, s ezen új állásában elő dicseretle módon viselte magát, oly rendes és pontos volt minden dolgában, hogy nekem s császár dicseretle meg, hanem általában közszeretetet vi-
vó ki magának.

Egy nyilvános ünnepep alkalmánál a tömeg közt egy gyönyörű fiatal, mintegy húsz éves hölgy pillantott meg, arca erdekes halovány volt, haja süvetszők, szemei pedig lángoló bogarfekek.

Ezen hölgy anyján előjárója Pontius Pilatus, hogy ez magán kívül furakodott a néptömeg közt arra fele, ahol ama hölgy állni láta, hajh! de hiába furakodott oda, a szép hölgyet nem találta ott, ekkor érezte, hogy halotian s szerelmes lett bele, keresete is mindentel, hogy elmondja neki, hogy lángoló szereti, hogy jelölke nem akar élni, hiába járt, két mindentel, minden szabad idejét azon hölgynek felkutatasára fordította, de hiába volt minden fáradsága, minden igyekezete.

Egy napon meg busan teret háza s faldalmában egy pergamen darabot vett elő, s ezt írta reá:
Mídon én előzér
Megálltálak tőged ...

Te lettél azenül
Gontólom én a trágya
Csüggedő azenül
Egyedül vagy
Lelkémnek te lettél
Életem mindenesteg
Sivár életemnek

Ragyogó napfénye. — Pontius Pilatus
Ezen pergamen darabot aztán szelre vagyta s szabad idejében folytonozott az után sobjoztára

